

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Epistolarvm Innocentii III. Romani Pontificis Libri Vndecim

Innozenz <III., Papst>

Parisiis, 1682

Priori Et Conventvi de Kyrchan.

urn:nbn:de:hbz:466:1-20020

noscat, & ad nos tanto pertineat specialius revocare discordantes ad pacem quanto differentius præ ceteris hereditamus eandem, quibus eam mediator Dei & hominum Iesus Christus, cuius nos, licet indigni, vicem exercemus in terris, non solum nascendo per angelum nuntiavit *Gloria in excelsis Deo & in terra pax hominibus bonæ voluntatis* dicentem, verum etiam moriendo quasi testamento legavit, cum dixit *Pacem meam do vobis, pacem relinquo vobis*, ac resurgendo demum, *Pax vobis* discipulis suis inquit, per ipsos prædicandam intruxit, ad ipsam, si desuper datum fuerit, paterna sollicitudine vos duximus reducendos. Hinc est igitur quod dilectum filium nostrum G. sanctæ Mariæ in Porticu Diaconum Cardinalem, quem nota prohibitas & experta prudentia specialiter nobis reddunt inter ceteros fratres nostros acceptum, pro reformanda pace inter vos ac Senenses prædictos, & captivis liberandis utrinque, curavimus destinare; universitatem vestram monentes attentius, propensius exhortantes, ac in remissionem vobis peccaminum injungentes, quatinus humilitatem, quæ vos creditur exaltasse, servantes, secundum providam exhortationem ipsius in eodem negotio efficaciter procedatis; sollicitè provifuri quod cum tractatus pacis, quem ad exhortationem nuntij nostri, prius quam fuissetis congressi, fecistis, habeatur in scriptis, totum accedere ad superbiam videretur & ab humilitate recedere quod ultra ipsum plus debito pro pace niteremini postulare, possètque non immeritò de vobis impleri sententia veritatis, quoniam qui se humiliat exaltabitur, & qui se exaltat humiliabitur, sacra contestante scriptura quoniam ante ruinam exaltabitur cor, id est, post exaltationem cordis ruina succedit. Et quidem ille vobis erit titulus gloriæ sempiternæ, si omnipotenti Deo dantes honorem, pro ipsius reverentia, non necessitate, sed humilitate coacti, ea post victoriam sitis mensura contenti quam ante victoriam approbavistis. Nos enim præfato Cardinali dedimus in mandatis ut ad ea quæ præmissimus peragenda prudenter insistat & diligenter attendat, in partem, si quam repererit contumacem, sublatâ appellatione, districtiōnis ecclesiasticæ promulgando censuram. Mandamus etiam universis Episcopis in Tuscia constitutis ut sententiam quam idem duxerit proferendam, inviolabiliter faciant ob-

servari. Datum Viterbij V. Idus Iulij, anno decimo.

PRIORI ET CONVENTUI
de Kyrcban.

Lim fuistis apostolatu nostro con-
questi quod venerabilis frater no-
ster Eboracensis Archiepiscopus & qui-
dam alij Ecclesiarum Prælati, contra pri-
vilegia Romanorum Pontificum vobis in-
dulta, vos, Ecclesias, & Clericos vestros
injustè suspendere non verentes, alias su-
per Ecclesiis & ecclesiasticis beneficiis in-
jurias vobis multiplices inferebant, &
prohibebant laicos in iis ad quæ teneban-
tur vestris Ecclesiis respondere. Vnde di-
lectis filiis. . . Abbati de Torenton. & con-
iudicibus ejus dedimus in mandatis ut di-
ctum Archiepiscopum & alios per cen-
suram ecclesiasticam appellatione remota
compellerent ab indebita vestri molestia
desistere, ac de damnis & injuriis
irrogatis satisfactionem congruam exhi-
bere. Ipsi verò, sicut per suas nobis litte-
ras intimarunt, illos propter hoc sæpius
citaverunt. Sed idem Archiepiscopus per
annum integrum peremptoriè locis &
temporibus competentibus citatus ab ip-
sis, nec per se nec per idoneum responsa-
lem in eorum voluit presentia comparere,
quin imo per quasdam litteras ad venera-
bilem fratrem nostrum Saresberiensem
Episcopum & collegas ipsius impetratas à
nobis, in quibus de litteris nostris tem-
pore quidem & usu prioribus nulla men-
tio facta fuit, usque ad octo dienas gravi-
bus laboribus & expensis vos multociens
fatigavit. Quapropter prænominati judi-
ces vestri, habito prudentum consilio,
dictis Archiepiscopo & Episcopo Saresbe-
riensi ac sociis suis, ut ab injusta vexatio-
ne vestri desisterent, auctoritate aposto-
lica injunxerunt; à qua cum idem Archie-
piscopus desistere nunquam vellet, ipsum
à vestra, Clericorum, & Ecclesiarum ve-
strarum obedientia pro manifesta contu-
macia suspendere, donec affectus tædio
vobis in judicio responderet. Qui demum
multis peremptoriè citatus edictis per an-
num ei temporibus & locis competentibus
assignatis, per se vel responsalem suf-
ficientem in eorum comparere presentia
contumaciter recusavit. Proinde dicti ju-
dices in expensas per injustam ejus vexa-
tionem factas & probatas legitime, com-
petenti taxatione præmissa, vobis con-
demnarunt eundem. At ille nihilominus
apostolicæ sedis auctoritatem contem-
nens,

Epist. 87.
De confirma-
tione privile-
giorum.

nens, jam per tertium & quartum annum à vestra noluit infestatione cessare. Nos igitur quod à iudicibus sæpè dictis factum est approbantes, præsentium vobis auctoritate mandamus quatinus si est ita, usque ad satisfactionem idoneam præmissorum vos aut Clerici vel Ecclesiæ vestre prædicto Archiepiscopo in nullo penitus intendatis; & si quam interim in vos aut Clericos vel Ecclesias memoratas sententiam promulgaverit, nequaquam observetis eandem. Datum ut in alia.

ABBATI ET CONVENTUI
Tutellensi.

Dist. 88.
De summo
pontificum in
visitationibus.
Summi Episcopi
laicus lib. 1.
cap. 149.

Cum ad quorundam insolentiam reprimendam in Lateranensi Concilio provida sit deliberatione statutum ut Archiepiscopi, Episcopi, Archidiaconi, & Decani certum evectionum & personarum numerum in Ecclesiarum visitationibus non excedant, quia, sicut audivimus, quidam ex prædictis personis id in Ecclesiis vestris nequaquam observant, super eo commoditati vestre duximus providendum. Ideoque devotioni vestre præsentium auctoritate concedimus ut si qua de prænominatis personis numerum evectionum & personarum in memorato Concilio constitutum, cum Ecclesias visitarit, in gravamen vestrum excedere fortè præsumperit, & pro illis procuracionem exegerit, liberum sit vobis auctoritate apostolica denegare. Et si propter hoc in Ecclesias vel Clericos vestros aliquam sententiam promulgaverit, ipsam auctoritate apostolica decernimus non servandam. Nulli ergo &c. nostræ concessionis & diffinitionis &c. Si quis autem &c. Datum Viterbij IV. Non. Julij, anno decimo.

ARTISIODORENSI ET TRECENSI
Episcopis, & Abbatibus sancti Benigni.

Dist. 89.
Commutatur
ca. inquisitio
abominis Ab-
batum & mo-
nachorum Vete-
rariensis.

Eius exemplo qui de mandato Domini fodit parietem, & ingressus vidit abominationes pessimas quas domus Iheraël faciebat in templo, descendimus per angelos nostros, ut videremus utrum clamorem qui venit ad nos Abbas & monachi Virziliacenses opere complevisset; quatinus perditis malè malis, bonam vineam bonis agricolis locaremus; illum nihilominus imitantes qui cum villico diffamato, quasi bona domini dissipasset, dixisset, *Quid hoc audio de te, redderacionem villicationis tue*, statim adjunxit: *Tam enim non poteris villicare*. Expósito ergo

Tom. II.

nobis inquisitionis processu quem circa ipsos per venerabilem fratrem nostrum Senonensem Archiepiscopum & dilectum filium Magistrum Robertum de Corzon Canonicum Noviomensem fieri jusseramus, intelleximus contra dictum Abbatem fuisse propositum quòd cum Virziliacense monasterium in obitu prædecessoris ejus ab omni onere debitorum liberum remansisset, & pervenissent ad istum triginta millia solidorum, præter argentea vasa sexaginta marcharum, idem Abbas iis omnibus malè pro majori parte consumptis, illud duorum millium ducentarum & viginti librarum debitis onerarat. Et licet testes id expressè probarent, Abbas tamen confessione propria recognovit quòd præter vasa sexaginta & unius marcharum, viginti octo millia solidorum de thesauris prædecessoris sui pervenerat ad eundem, & nunc non nisi in mille octingentis libris proventus monasterium tenebatur. Fuit quoque propositum contra eum quòd esset incontinens, & filium ac filiam de bonis Ecclesiæ maritarat, quos videbatur post susceptum habitum genuisse, cum quòd octennis intrasset monasterium, ejus confessione liqueret. Dicebatur etiam quòd interfuit nuptiis, & vestierat puellam fericis indumentis, & quòd federit in convivio nuptiarum, quòd simoniacum habuisset ingressum, & quosdam in fratres receperit & aliquibus prioratus concesserit per simoniacam pravitatem. Sufficiens quoque quidam testes omni exceptione majores probabant quòd contra institutionem bonæ memoriæ Octaviani Episcopi Ostiensis tunc apostolicæ sedis Legati factam sub pœna excommunicationis, & per nos postmodum confirmatam, . . . fratri suo laico quendam contulerat prioratum. In quo videbatur multipliciter excessisse; tum contra honestatem ecclesiasticam, quæ non patitur laicos monachis præsidere; tum contra auctoritatem apostolicæ sedis, cujus violaverat instituta; tum quia caro & sanguis ei ut hoc faceret revelarat. Probatum est insuper contra eum quòd esset nimium liberalis, negligens, remissus, & mollis. Quod non solum ex testium depositione liquebat, sed & opera ejus perhibebant testimonium veritati, cum eos sustinisset in dignitatibus & consiliarios habuisset quorum incontinentia nota erat, & quorum aliqui contra monasticum ordinem habebant propria. Quidam verò quòd in ingressu

G